

Česká školní inspekce zveřejní materiály k uvolněným testovým úlohám z mezinárodních šetření TIMSS 2015 a PISA 2015

PhDr. Josef Basl, Ph.D.

vedoucí oddělení mezinárodních šetření

Zjišťování výsledků žáků prostřednictvím mezinárodních šetření, za jejichž realizaci v České republice od roku 2011 zodpovídá Česká školní inspekce, je spojeno se zveřejněním tzv. národní zprávy shrnující hlavní výsledky a také dalších materiálů, mezi které patří např. sekundární analýzy zaměřené podrobněji na určité téma.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pro školy zapojené do jednotlivých šetření Česká školní inspekce připravuje tzv. školní zprávy s údaji o průměrné úspěšnosti jejich žáků. Pro širokou odbornou veřejnost pak Česká školní inspekce připravuje a zveřejňuje publikace s uvolněnými testovými úlohami, které mohou být v rámci metodické podpory zdrojem inspirace především pro učitele.

Mezinárodní šetření probíhají v **pravidelných intervalech** (cyklech). **Testy** jsou v každém cyklu **složeny** částečně z tzv. starších testových úloh a částečně z tzv. nových testových úloh, vyvinutých pro konkrétní cyklus mezinárodního šetření (např. TIMSS 2015). Použití starších testových úloh znamená, že je konkrétní testová úloha použita opakovaně ve více než jednom cyklu mezinárodního šetření (např. v TIMSS 2011 a v TIMSS 2015). Díky tomu je možné zodpovědně analyzovat vývoj výsledků žáků. Tvorba nových testových úloh pro každý nový cyklus pak znamená, že část starších úloh je nahrazena. Tyto úlohy, které již nejsou dále používány, představují tzv. **uvolněné testové úlohy**.

Česká republika se do mezinárodních šetření pravidelně zapojuje od roku 1995, proto v minulosti vzniklo již několik **publikací k uvolněným testovým úlohám**, včetně úloh z cyklu TIMSS 2011 a PISA 2012 dostupných na webo-

vých stránkách České školní inspekce. Aktuálně Česká školní inspekce dokončuje přípravu publikací k **uvolněným úlohám z cyklů TIMSS 2015 a PISA 2015**, které budou rovněž zveřejněny.

Uvolněné testové úlohy TIMSS 2015

Šetření TIMSS je projektem Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA), který je realizován ve čtyřletých cyklech již od roku 1995. Česká republika se dosud šetření účastnila celkem pětkrát (v letech 1995, 1999, 2007, 2011 a 2015), přičemž žáci 4. ročníků ZŠ byli testováni v letech 1995, 2007, 2011 a 2015. Kromě žáků 4. tříd se šetření TIMSS zabývá také ověřováním vědomostí a dovedností žáků 8. tříd ZŠ (v ČR v letech 1995, 1999 a 2007) a žáků na konci středoškolského vzdělávání (ČR se účastnila pouze v roce 1995).

Hlavním cílem šetření TIMSS je získat informace o úrovni dosažených vědomostí a dovedností žáků v oblasti **matematiky a přírodovědných předmětů**. S ohledem na účast České republiky pouze v testování žáků 4. ročníku ZŠ jsou i **materiály k uvolněným úlohám určeny zejména učitelům prvního stupně základní školy**, kteří mohou úlohy využít přímo ve výuce, ať už jako úlohy učební, nebo hodnotící (evaluační nástroj). Mohou si také udě-

lat představu, jak by žáci jejich tříd uspěli v podobném šetření, a srovnat výsledky svých žáků s národním průměrem. Ačkoli publikace k uvolněným úlohám obsahuje podněty využitelné při výuce matematiky a přírodovědných předmětů, přesná metodická doporučení pro využití uvolněných úloh ve vzdělávacím procesu neformuluje. Konkrétní práce s uvolněnými úlohami a jejich konkrétní využití při vzdělávání žáků tak zůstávají na jednotlivých učitelích, kteří s nimi mohou pracovat i s ohledem na své dosavadní pedagogické zkušenosti, pedagogické přesvědčení a vzdělávací strategii školy, v níž působí.

Publikace je určena také pedagogům vysokých škol zaměřujících se na přípravu učitelů, kteří mohou úlohy využít při výuce didaktiky matematiky a přírodovědných předmětů. V neposlední řadě pak může publikace sloužit rovněž rodičům, kteří ji mohou aplikovat jako jednu z pomůcek pro opakování učiva matematiky a přírodovědy.

Každá úloha má v publikaci vždy identickou strukturu. Za zadáním úlohy následuje vždy její stručná charakteristika: cíl úlohy, ověřovaná žákovská dovednost a obtížnost. Úlohy mají v zásadě dvojí charakter, jde o úlohy otevřené s tvorbou odpovědi a úlohy uzavřené s možností výběru odpovědi. U úloh s tvorbou odpovědi je vždy uvedena tabulka s podrobným